

ШЫН

Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязынын Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин ажилчы чоннар депутаттарынын область Советинин органы

1955
МАРТ
2
СРЕДА
№ 45 (3239)
ӨРТЭЭ 20 КОП.

Бокмунистг партияга болгаш Совет чазакка Тываның ажилчы чоннарынын ынакшылынын көргүзүү (1 арын).
СЭКП ТН-нын январь Пленумунун докталын ботандырычыне бугу куштерин салыр: Д. Рылов.—Бүш-ажылчы болгаш политикаг көдрүгүшкүн. Н. Найдун.—Мал ажилчы хөгжүдериңе кичтөнгөй күштелдирер (2 арын).
Часкы тарыхтага белеткелдери дүргөн доозар (2 арын).

Совет-вейг салгы тарыхтааларына (3 арын).
Б. Бугеичев.—Өк көдө Советтин ажилы (3 арын).
Чегенчиг докталар болгаш чигкен утталар дугайында (3 арын).
Болхостарын өчтөт-сонгулалыг хураллары: И. Куфаамап.—Шиттин өргө-ажыктарына дүштүр болхостууар

нын сонугурамын белдир. С. Сандам.—Көдө ажил-агый артелинин Уставын шыгымы салыр (3 арын).
Н. Захаров.—Делегейде болуп турар чоруктарын допчулаам (4 арын).
Президент Эйзенхауэрге АКШ-тын компартиязынын ажиң чагаам (4 арын).
Албаниянын ажилчы чоннары колонизагды чурумга удуз деклелдиг бүтү делегей хүнүн делеткен турар (4 арын).

Чурт иштинин тудуг материалдарын калбаа-биле ажыглаар

Тыва область 1954 жылда тудуг ажилдарында чаа, удуз чедиринкериң болган. Бокмунистг партия болгаш Совет чазак бистиги областың бугуручү куштерин сайырадыр дугайында докталар салгы салмы турар. Оң ажилчы-биле тудугта капитал салыныкын чыл-бүрдө көндүр турар. Чүдө Кызыл хоорайнын тулушкунуңга болгаш чагаайындагының бестин өргөң чылын дээрби миллион хире рубль чарыгатынган.
Бистиги байдалымыс тудуг ажилынын механизациямын күдү денелде болуп турары-биле калы тудугунуң индустриалыг метотиче шилчир ажил өсөүгү үгө чедир-де дыма оожум чоруп, бистер тудугу шынарлыг материалдар биле чогуур өйүлде хандырбай турган бис. Ол чорук тудугунуң темпизин саадымып турар. Тыва демир орук магистраларында болгаш тудуг материалдары амыр областтарын ыраак болза-даа, тудугтуң чугула материалдарын ай-шаадыла ап турган, мындг турбулде чурт иштинин тудуг материалдарын тудугтарга ай-шаадыла берейи турганында дашчылар, бисидилер болгаш штурмантериниң асаа турса таварыгдалары тургулауар.
Кажан колхозчулар сууржун амыдыраче шилчир турар үдө тудубу бугурулде, элн чылаа он, өң бестин чедир көндүрерин өргөңгөй турар. Инчаарга бистиги чурт үзөлтүрүдө болгаш Кызылдын тудубу заводу чылаа чүдө беш миллион хире тудубуну берип, тудубуга негелдени чартымы бестин хандырбай турарын ылаа чөтпөс.

Бо үнелиг тудуг материалын ажилчаар чорук мын материалын чарыгдаларын кыларар, тудугунуң бот-үнелин чынгедир болгаш оң шынарын экижидер.
Тудугта үнелиг болгаш чиге өргөктөг материал болза саман болур. Бо талзы-биле областың колхозтары ээзон дуржулгалыг апарган. Инчалза-даа бо ажилда үзүг чептестер чер-черде бар. Ол хамыктың мурунда саман бугурулгенин калбартайн, ону чедир үнелевейи турары-биле тайылбырлатынар. Самандын кылган тудуглар бижик болгаш чымыг болуун даш оларнын иштин, даштын штурмандалар, бажынарынын фундаметиниң даш-биле кымыр херек. Чурт иштинин чугула тудуг материалдарынын бирөөсү болза хамыргымыш болур. Хамыргымыштан чуртталга бажынарын бестин тудуп ап турар. Ол—иривес болгаш соок өттүрбөс материал. Хамыргымыш областың районнарында хөй.
Колхозтар болгаш совхозтар хамыргымышты мал кажааларынын тудуунга калбаа-биле ажилчаларын чедип амыр херек. Мону ботандырыра тудуг материалдарынын область өргөдөи колхозтарга үргүдүңүң дүзалажымын көргүзөр, хамыргымыш-биле тудуг кымып турар колхозтарын дуржулгалын непердир ужурут. Хамыргымыш платаларын, саман блоктарын кымырын техниктиг билинтий аргаларын чогааткан, колхоз, совхозтар болгаш МТС-терге чорудуп бээр ужуруг. Тудугта чугула чедир шынагы материалын ээзон турар. Бо материалын бестин тиб-областарын ап турар бис. Инчаарга ону чурт иштинге бугуруп болур арга бисте бар. Эрткен чылын Кызылдын тудубу заводу шак болгаш цементден шиферин дуржулга бөлүң кымыр деп маалга алган. Заводтун директору эш Крыль биле кол инженер эш Акимов ол даалагын чугулап көрбөңгөндө шиферин чангыс калбаа-лаа кылбаан.
Чурт иштинин тудуг материалдарынын бо чаа хевирин шиггөңдөп амырын тудуг материалдарынын область өргөдөи (назылыгы эш Завлагалов) баш херекке албаан. Шынагы материалдарын бугурурениң Ак-Довуракта чиг-өттиң күчүдү базам бар. Иш үдүрер хоолайлары болгаш пещалары ол чиг-өттен белик шынарлыг кылдыр бугуруп ап болурун дуржулга көргүскөн. Инчалза-даа ол байлак курчаларынын шынагы материалдары кымырыга ажилдайып турар. Тудуг материалдарынын ассортиментинин көндүдери болгаш чурт иштинин материалдарын ажилчаларына тудуг организацияларына, колхоз, совхозтарга болгаш МТС-терге шиттириң дүзалажымын көргүзери тудуг материалдарынын область өргөдөиңиң сонгуларды билбес сорулганы болур. Тудуг дажын, саманын, хамыргымышты калбаа-биле ажилдап турган, тудугта мын материалдарын чарыгдаларын дыма кымырын болур арга бар. Ону областың тудуг организациялары амыдырага ботандырыр ужуруг.

Тудубу бугурур чедириниң планын чедириниң күдөдери ач, кажан өсөңгө белеткел ажилдары чоруп турар шиттириңер ужуруг. Мун тудубу бугурун өрттирериң үз көмөдөрдөн эвези эвези маң чарыгдаларын. Минчанган Кызылдын тудубу заводу мынты кымыс үдө чедириниң биле белеткел амыр чугула. Рай-үзөлтүр комбинаттар бугуруңге ийи болган чиг чарык муң кубометр мынты белеткел амыр негелдир. Тудубу сарайларын чымык үдө септеш, бугу дериңдени чуртчулар эргөк чугула. Шагаан-Арыг болгаш Барыш-Хемчик райондур комбинаттары септеш белеткел ажилдарына ама чедир эгелдөөр. Кызылдын тудубу заводу сезонга багай белеткелдир.

Тыва область чугай, гранит, ирмор болгаш үнелиг өске-даа материалдар-биле кайгамчык байлак. Оларны ажилдап турган чуртталга бажынарын, культури-ажылырадын болгаш бугуруңге объектилерин каас чараш, эңтиг болгаш шынарымы кылдыр тудуп ап болур бис. СЭКП ТН-нын январь Пленуму колхоз тудугларыныче өза ичтөңгөйи салган. Чуртталга тудуглары-биле калы колхозтарынын бугуруңге тудугларын калбартын келзе ажил-агыйны чөөкү чылаанын иштанде шиттириң көдүрериңиң үнелин болур деп январь Пленуму айыткан.
Бо сорулганы чедириниң шиттириңдерде чурт иштинин тудуг материалдарын дозу ажилчаары эргөк чугула. Ол чорук тудугунуң темпизин дыма белдир, оң шынарын болгаш бот-үнелин чингедир. Чурт иштинин чиг-өт материалдарын ажилчаларынын инициативанын бугу тала-биле деткириң болгаш ону непердир, тудугунуң темпизин дүргөдери болгаш оң шынарын экиждери чер-чериниң партия болгаш совет организацияларынын чугула сорулганы болур.

Бистиги область тудуг дажымың удуз курчалары-биле байлак. Тудугунуң эки организацияшкымын турда бажының бир кубометринин бот-үнели 10—15 хуулаа өрдөвөс, инчаарга ук бажын он-он чылдар иштанде туруп шычаар. Бажынымы даш ханазын цемент, чугай болгаш анаа довуракты бестин холумак кылдыр ажилдап турган, чайгы үдө кымыр чугула.

Тыва область чугай, гранит, ирмор болгаш үнелиг өске-даа материалдар-биле кайгамчык байлак. Оларны ажилдап турган чуртталга бажынарын, культури-ажылырадын болгаш бугуруңге объектилерин каас чараш, эңтиг болгаш шынарымы кылдыр тудуп ап болур бис. СЭКП ТН-нын январь Пленуму колхоз тудугларыныче өза ичтөңгөйи салган. Чуртталга тудуглары-биле калы колхозтарынын бугуруңге тудугларын калбартын келзе ажил-агыйны чөөкү чылаанын иштанде шиттириң көдүрериңиң үнелин болур деп январь Пленуму айыткан.
Бо сорулганы чедириниң шиттириңдерде чурт иштинин тудуг материалдарын дозу ажилчаары эргөк чугула. Ол чорук тудугунуң темпизин дыма белдир, оң шынарын болгаш бот-үнелин чингедир. Чурт иштинин чиг-өт материалдарын ажилчаларынын инициативанын бугу тала-биле деткириң болгаш ону непердир, тудугунуң темпизин дүргөдери болгаш оң шынарын экиждери чер-чериниң партия болгаш совет организацияларынын чугула сорулганы болур.

Болхостар, МТС-тер болгаш совхозтарга чуртталга болгаш бугуруңге бажынарын тудар талзы-биле удуз ажилдарын чорударын СЭКП ТН-нын январь Пленуму негез. Областың колхозтарынын удуз кешинде мал ажилының чангыс ай хевирин тудуглары, тараа скалаттары болгаш автомашина гаражтары чок. Мал кажааларын болгаш бугуруңге бажынарын өсөүгү үгө чедир-ле өң күдү шынарымы борбак мын-биле кымып турган. Ол чорук бир талзында кели чок болгаш ийи талзында мал ажилында хөй күш кирер ажилдарын механизастар арганы берейи турар.

Тыва область чугай, гранит, ирмор болгаш үнелиг өске-даа материалдар-биле кайгамчык байлак. Оларны ажилдап турган чуртталга бажынарын, культури-ажылырадын болгаш бугуруңге объектилерин каас чараш, эңтиг болгаш шынарымы кылдыр тудуп ап болур бис. СЭКП ТН-нын январь Пленуму колхоз тудугларыныче өза ичтөңгөйи салган. Чуртталга тудуглары-биле калы колхозтарынын бугуруңге тудугларын калбартын келзе ажил-агыйны чөөкү чылаанын иштанде шиттириң көдүрериңиң үнелин болур деп январь Пленуму айыткан.
Бо сорулганы чедириниң шиттириңдерде чурт иштинин тудуг материалдарын дозу ажилчаары эргөк чугула. Ол чорук тудугунуң темпизин дыма белдир, оң шынарын болгаш бот-үнелин чингедир. Чурт иштинин чиг-өт материалдарын ажилчаларынын инициативанын бугу тала-биле деткириң болгаш ону непердир, тудугунуң темпизин дүргөдери болгаш оң шынарын экиждери чер-чериниң партия болгаш совет организацияларынын чугула сорулганы болур.

Бистиги область тудуг дажымың удуз курчалары-биле байлак. Тудугунуң эки организацияшкымын турда бажының бир кубометринин бот-үнели 10—15 хуулаа өрдөвөс, инчаарга ук бажын он-он чылдар иштанде туруп шычаар. Бажынымы даш ханазын цемент, чугай болгаш анаа довуракты бестин холумак кылдыр ажилдап турган, чайгы үдө кымыр чугула.

Тыва область чугай, гранит, ирмор болгаш үнелиг өске-даа материалдар-биле кайгамчык байлак. Оларны ажилдап турган чуртталга бажынарын, культури-ажылырадын болгаш бугуруңге объектилерин каас чараш, эңтиг болгаш шынарымы кылдыр тудуп ап болур бис. СЭКП ТН-нын январь Пленуму колхоз тудугларыныче өза ичтөңгөйи салган. Чуртталга тудуглары-биле калы колхозтарынын бугуруңге тудугларын калбартын келзе ажил-агыйны чөөкү чылаанын иштанде шиттириң көдүрериңиң үнелин болур деп январь Пленуму айыткан.
Бо сорулганы чедириниң шиттириңдерде чурт иштинин тудуг материалдарын дозу ажилчаары эргөк чугула. Ол чорук тудугунуң темпизин дыма белдир, оң шынарын болгаш бот-үнелин чингедир. Чурт иштинин чиг-өт материалдарын ажилчаларынын инициативанын бугу тала-биле деткириң болгаш ону непердир, тудугунуң темпизин дүргөдери болгаш оң шынарын экиждери чер-чериниң партия болгаш совет организацияларынын чугула сорулганы болур.

ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунда

ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиуму ССРЭ-нин Министрлер Чөвүделениң Даргазы эш Н. А. Булгааның кирип келгенин бугуар даргазында шиттириңдерин хүлөп алган:
а) ССРЭ-нин Министрлер Чөвүделениң Даргазынын Бирги Оралакчыларына эштер В. М. Кагановичден болгаш В. М. Малотевтан аныгы, эштер А. П. Микояны, М. Г. Перовхунин болгаш М. З. Сабуровту база томуйлаан.
б) ССРЭ-нин Министрлер Чөвүделениң Даргазынын Оралакчыларына эштер А. П. Завенягичка, В. А. Бучеренкову,

И. П. Лобановту болгаш М. В. Хрунчевти томуйлаан.
в) эш В. А. Малышевке ССРЭ-нин Министрлер Чөвүделениң машина тудуушкунуунуң талзы-биле министрстволарын бөдүүн дуртур талзы-биле хүмөдөңгөи өкөдөганын холбантыр, эш В. А. Малышевти ССРЭ-нин Ортумак машина тудушкун Министри хүдөкөдөн хостан.
г) ССРЭ-ниң Ортумак машина тудуушкун Министрине ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүделениң Даргазынын Оралакчызы эш А. П. Завенягичка томуйлаан.

Коммунистг партияга болгаш Совет чазакка Тываның ажилчы чоннарынын ынакшылынын көргүзүү

Колхозчу амыдыралдыг чечектелишкенин дээш

ЧАДААНА. (Телефон-биле). Чөө-Хемчик районунуң ажилчы чоннары РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулаларга чангыс өң-өткөлдиг киришкенер. Эргенгенин 7 шакта 10 сонгулаа участоктарына бадылашкынаар доозулап турган.
Сонгулалар хүнүңге колхозчулар боттарынын күш-ажылчы чедиринкериң-биле ужурашканын. Калинин аттыг колхозтун тудугчулары февралдын 27-че чедир 2000 кубометр тудуг мынты тагдыра белеткелди. Ол мынты ам суураж сөөртүп турар.
«Болшевик» колхозтун тудугчулары сонгулалар хүнүңге чедир 1200 кубометр тудуг мынты белеткелди хүдөңгөй турган. Олар боттарынын ол социалистг хүдөңгөйи күтөткөш, 250 кубометр мынты тудуг шактыче сөөрткөн.
«Бокмунистг орук» колхозтун малчыны эш Ляиче коммунисттерин болгаш партия кешигүнү эвезтерин блогунуң камилаттары дээш бадылашкынын берип турган, мынча деп чугаалаан:
— Бистиги колхозчу амыдыралымы улам-ча чагаймып турар. Мэң өг-бүлөм өрткен чылын күш-хүңүңге 13 тонна тарааны, 32 муң акшаны алган. СЭКП ТН-нын январь Пленумунуң шиттириңдерин амыдыралга чедириниң ботандырыр дээш улам-ча чүткүдүгү ажилдар бис.

Найыралдыг болгаш организаствыг чорук

Февраль 27-ниң өргөңгөйи Кызылдын Сталин аттыг культури бажының проекторлар-биле чырымы каан турган. Бажының муруну чарында эвезелдешкен өң алды республикаларының тустары өргөңгөйи салгыны хөбөнөйиң турган. Көңүгү удуз ужуңгер-биле «Бириниң моорданы» деп бижөө болгаш ханада Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинның портреттери.
6 шак ыраак четпөңдө-ле өчө удуз шуужун чоруп турган. Оларны кижил бүрүзүнүң арында өөрүкү болгаш хүдүжүрүг. Олар РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге боттарынын өң өңи оолдарын болгаш кыстарын бадылар дээш көңи турганар. Оларнын арында удуз назмыг, буурул баштыг кырганнар-даа, бадылашкынаарга бо чылын бир дугаар киржир өң сес харыг оолдар, кыстар-даа, ажилчылар, албан-каакчылар, инициативанын талзакчылары дээш кымырын чок дөр! Ортумак боттук, аныккелмаар кижил кирип келген. Ону аңаа келгенерде танымас кижил барык-ла ховар. Ол болза, Кызылдын мын заволуңуң мын дилдириңчи, хоорай Советинин депутаттары камилат Соң Тамбилы-дыр. Ол дүңкө эвезелдеш чүдө чаа халамын келген.

Ажилчы чоннарынын чангыс өң-сеткили

САМАГАЛДАЙ. (Телефон-биле). Тес-Хем районунуң бугу сонгулаа участоктарыга февралдын 27-же дүңгөн кончук көлүгү чер болгаш белеткелдиг яны-бүрү концерттер, кино көргүзүлгери, радио дашчылаагын организациястыг дилчалары, масалыг өйдөөр болуп турган. Суураарда болгаш колхозтар театрында электростанциялар үзүктөл чок ажилдап турган.
Берт-Даймың № 135 сонгулаа участоктуга Ленин аттыг колхозтун ыраакы черлерде бригадаларынын сонугучулары субботанын кешкөңдө-ле чыламы келген.
Эргенгенин 6 шак. Участоктун сонгулаа комиссияның даргазы бадылашкымын эгелериң чаралаан. Колхозчу, 6 харыг аңчы Чорбаа өвлетенериниң урнаже салып тура мынча дээш:
— Мэң анык намын феодалдыг үдө өрткөн, кыраан намынның коммунистг тургузугунуң аас-кежиңтиг үеңиде чурттал чор мен. Төрөөн колхозумуну улам чечектелишкениңге бөдүнүң күш-ажылчы удузунуң кириштириң, өртөө чылын 27 гектар кымылас шөгүнүң тектар бугуруңден 18 центнер дудутту алган мен. Чонун чагай амыдыралы дээш, делегейге тайың дээш бадылаам.
Патриотчу шак мынды чоруктар районун өске-даа сонгулаа участоктарыга илереп турган. Бугу участоктарга бадылашкын хүдүкөсүнүн 11 шак 30 минута доозулаан.

Төрөөн чурттуң чечектелишкенин дээш

Кызылдын № 8 сонгулаа участогу байыралдыг оңа чараш шимелдеш-биле каастатынган турган. Эргенгенин 5 шакта-ла сонгулаа участогуна каас шевөргөйи кылдыр кетяниң кижилер чыгып келгенер. Оларнын арында бир дугаарында-ла бадылап турар анык оолдор, кыстардан эгелеш буурул баштыг кырганнар чедир кымырын чок дөр ону. Участокта клубка көлүгү чугаалар шигиреп, аас-кежиңтиг өөрүшкунуң ирары «Төрөөн чурт» деп радиоприемниктен чангыламып турган.
Удаваанда 6 шактың негезин халкың. Бадылашкын шыгының келирин четкөңдө маап турган бугу сонугучуларың үзүктөлүшкени чок агымы Совет Эвилелиниң күрүнү гивизияның үдөгөңгөңдө ала-биле бадылашкын өргөңгөйи шуужа берген.
Бир дугаарында хоорайны № 1 ашкөч салгының хабар сөөрткүчү Х. Ермолова, «Тыва тудуг трестинин» сурадымы дашчымы, Ленин өрдөңгөйи В. Цуканов олар Ленин—Сталинның удуз портреттериниң баарында баа кылында тайышкыны көгө-бугаашымы удуз чорур хевирин чайырап ак металлдан кылган кымылалды тургускан болгаш динг чечектелиш-биле шимжөтөн урнага чедө берген, удузтун төлөңтиг оолдар, кыстарын республиканын күрүнү өргө-загырамының дээди органыга болгаш чер-чер Советтеринге бадылаанар. Олар кымып ту-

Улуг өөрүшкунуң илерээшкени

САРЫ-СӨП. (Телефон-биле). Россия Федерациязынын Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулалар Каа-Хем районга бестин делелде өрткөн. Бүрүндө № 68 участоктун сонугучулары бадылашкын баштайгы бугуң чартык шакта-ла доозулаан. Удуз назмыг сонугучу Оюу Новосай өвлетенни урнаже салып тура чугаалааны болза:
— Бистиги чуртувуста кырганнар хүдүгү. Областың инициалтер бажынында эвези каш кижил күрүнү хандырдыламын да ажагырып тур бис. Чонунуң асөкөңдө дээш бадылаам. Төрөөн Коммунистг партиямыс делегерениң!
Районда 19 сонгулаа участоктарында 11 участок хүндүкөсүнүн 10 шак 30 минута бадылашкынын доозулаан, а районунуң бугу сонугучулары кешкөңдө 6 шакта шунту бадылапкан.

Белик көдүрүлүшкүн

ТУРАН. (Телефон-биле). РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулаларын хүдун Би-Хем районунуң ажилчы чоннары белик көдүрүлүшкүн-биле делеткен өрттирген.
Районда сес көзөк черде сонгулаа участоктарында районунуң бугу сонугучулары хүндүкөсүнүн 12 шакта бадылашкының доозулап турган.
Көчөтө аттыг колхозтун колхозчу эш Болшаакык сонгулаа участогуна келген, бөдүнү бадылашкынын берип тура чугаалааны болза:
— Мен колхозтун сүт-бараан ферманын каларчында ажилдап турар мен мензе бижигилаткан бугу маалды күш-денгелди эки. СЭКП ТН-нын январь Пленумунуң шиттириңдерин амыдыралга ботандырыр-биле кымык-чүткүдүгү бажы-ажылдар мен. Илчипаш Бокмунистг партия болгаш Совет чазак дээш бадылап тур мен.
Районунуң сонгулаа участоктарынын күрүнүңгө ийиңиң катип кинолары күрүскөн, чамлык чердерге школачыларын болгаш көдө клубтарынын бот-тымынгар урун-чүгү бөлүңгөриңиң киржикчиериниң концерттери болган.

Улуг өөрүшкунуң илерээшкени

САРЫ-СӨП. (Телефон-биле). Россия Федерациязынын Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулалар Каа-Хем районга бестин делелде өрткөн. Бүрүндө № 68 участоктун сонугучулары бадылашкын баштайгы бугуң чартык шакта-ла доозулаан. Удуз назмыг сонугучу Оюу Новосай өвлетенни урнаже салып тура чугаалааны болза:
— Бистиги чуртувуста кырганнар хүдүгү. Областың инициалтер бажынында эвези каш кижил күрүнү хандырдыламын да ажагырып тур бис. Чонунуң асөкөңдө дээш бадылаам. Төрөөн Коммунистг партиямыс делегерениң!
Районда 19 сонгулаа участоктарында 11 участок хүндүкөсүнүн 10 шак 30 минута бадылашкынын доозулаан, а районунуң бугу сонугучулары кешкөңдө 6 шакта шунту бадылапкан.

Улуг өөрүшкунуң илерээшкени

САРЫ-СӨП. (Телефон-биле). Россия Федерациязынын Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулалар Каа-Хем районга бестин делелде өрткөн. Бүрүндө № 68 участоктун сонугучулары бадылашкын баштайгы бугуң чартык шакта-ла доозулаан. Удуз назмыг сонугучу Оюу Новосай өвлетенни урнаже салып тура чугаалааны болза:
— Бистиги чуртувуста кырганнар хүдүгү. Областың инициалтер бажынында эвези каш кижил күрүнү хандырдыламын да ажагырып тур бис. Чонунуң асөкөңдө дээш бадылаам. Төрөөн Коммунистг партиямыс делегерениң!
Районда 19 сонгулаа участоктарында 11 участок хүндүкөсүнүн 10 шак 30 минута бадылашкынын доозулаан, а районунуң бугу сонугучулары кешкөңдө 6 шакта шунту бадылапкан.

Улуг өөрүшкунуң илерээшкени

САРЫ-СӨП. (Телефон-биле). Россия Федерациязынын Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулалар Каа-Хем районга бестин делелде өрткөн. Бүрүндө № 68 участоктун сонугучулары бадылашкын баштайгы бугуң чартык шакта-ла доозулаан. Удуз назмыг сонугучу Оюу Новосай өвлетенни урнаже салып тура чугаалааны болза:
— Бистиги чуртувуста кырганнар хүдүгү. Областың инициалтер бажынында эвези каш кижил күрүнү хандырдыламын да ажагырып тур бис. Чонунуң асөкөңдө дээш бадылаам. Төрөөн Коммунистг партиямыс делегерениң!
Районда 19 сонгулаа участоктарында 11 участок хүндүкөсүнүн 10 шак 30 минута бадылашкынын доозулаан, а районунуң бугу сонугучулары кешкөңдө 6 шакта шунту бадылапкан.

Улуг өөрүшкунуң илерээшкени

САРЫ-СӨП. (Телефон-биле). Россия Федерациязынын Дээди Советинге болгаш ажилчы чоннар депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулалар Каа-Хем районга бестин делелде өрткөн. Бүрүндө № 68 участоктун сонугучулары бадылашкын баштайгы бугуң чартык шакта-ла доозулаан. Удуз назмыг сонугучу Оюу Новосай өвлетенни урнаже салып тура чугаалааны болза:
— Бистиги чуртувуста кырганнар хүдүгү. Областың инициалтер бажынында эвези каш кижил күрүнү хандырдыламын да ажагырып тур бис. Чонунуң асөкөңдө дээш бадылаам. Төрөөн Коммунистг партиямыс делегерениң!
Районда 19 сонгулаа участоктарында 11 участок хүндүкөсүнүн 10 шак 30 минута бадылашкынын доозулаан, а районунуң бугу сонугучулары кешкөңдө 6 шакта шунту бадылапкан.

Чурукта: (солгай талзында)—Кызылдын № 7 сонгулаа участогу. Он талзында—№ 6 сонгулаа участогу. РСФСР-ниң инициалдарынын алдарымы башкы Григорий Васильевич Корнев (он талзында ийи дугаарында) бадылап тур. Фото С. Феонистовту болгаш С. Сиригиники.

Делегейде болуп турар чоруктарның допчулалы

ТАЙБЫҢНЫҢ БОЛГАШ УЛУСТАРНЫҢ АЙЫЛ ЧОК ЧОРУУНУҢ ЭРГЕ-АЖЫКТАРЫ ДЭЗШ

Барыш талакы күрүндөргө, хамыктын мурунда АКШ-тың агрессия бөлүктөрүнүн аягы-биле беткеп турары атомнуг дайынның кыжанышкыныга удуру бүгү чурттарың улуустарың демисел хун болгон тудум күштелип турар. Ол демиселде чер бөмбүрөөңнөй тей миллион кижилери хазара туттуган. Олар атомнуг чепсекти узууларын болгаш огу бүдүрөң доран хоругдарына ветен турар.

Чепсектеншиктерин дүжүр тызым-биле КНО-нун комиссарынын алак комиссары ажалын өтөөн-биле холбашты Совет чазактын февраль 18-те кылган медегелин делегейин хей-шикти айтыкчы удуу көдүмүшүң болгаш сонургал-биле уткаан. Атомнуг чепсекти болгаш чепсектеншиктерин кызыгарыңны айтыргаларыңны талазы-биле Совет Эвилелинин өскериге чок, принципизде туружу ол медегеледе боз дагын бодыктатыган. КНО-нун Коз Ассамблеясың IX сессиясың совет төлөөрүнүн кылган саналдарыңа немедле кылдыр Совет чазак дараазыңдагы хүдөөгөлери күрүндөп хуэон алырын көрүп турар чаз саналдарың кирген:

1. Атомнуг материалдарың шүүт тайбын соругаларга ажылгаары-биле атомнуг болгаш водороттук чепсекти күрүндөп бар кураавыраарың бүрүнү-биле узуукар.

2. 1955 чылдың январь 1-де турган денемте удуу боттарың чепсекти күштерин болгаш боттарың чепсектеншиктериниң санын көүдөтпөсө, а ол ышкың 1955 чылда боджет ажаландырышкыңны денемтеге удуу шериг соругаларыңа боттарыңны ажаландырышкыңны көүдөтпөсө.

Совет чазак үстүңде айтыңтад шилтирериң хайгаарга талазы-биле делегей контролон тургузарың, а ол ышкың чепсектеншиктерин бүгү-аякты кызыгар болгаш атомнуг чепсекти хоругдар талазы-биле Бүгү-делегей конференцияны Каттышкан Нацлар Органназың 1955 чылда-ла чымдырыңны айткан.

Совет чазактын тодаргай болгаш билдинир саналдарыңа хамаарыштыр даштык паралагач хей сангык үндөөлөргө өсүдүр тайбыны болгаш удууларын айыма чок чоруну сепкилдиги хамышылдан күзөп турар бүгү-ле кижилериң иңг деткичелери ол саналдар алганын херечилер турар. «Совет чазактын саналдары делегейин бүгү чурттарың удууларын чаз күчү-чүктүлдериңе тааркын турар» деп Кыдаттың «Гуанминжибао» солу бажың. Удуу демократиясың өскө чурттарыңны паралагач Совет Эвилелиниң чаз тайбын инициативаы атомнуг чепсекти хоругдарыңа болгаш удуулар аразыңны дүшкүрүдүр чоруктарың кошкандырыңа херек кырында кайгытык удуу жүрү-дүзүм дээрин бир үн-биле демдеген турар. Ону буржуа паралагач хей-хөй органың боз минип турар. Чижээлөөгө, Францияның «Финс-Суар» солу совет медегелиң темазы «бүгү делегейин удууларын чуректеринге чөөк» деп тайбылыраан.

Совет чазактын медегелин АКШ-тын чагырыкчы бөлүктери болгаш оларын Англияда чыгыс бодалдыгы чакыртылмас шылжымышкы-биле уткаан. Совет саналдарга калды-бир топтуу чүвени удууларын салыр шилек чок бозу берген ол чурттарың реалсың паралагач ол саналдарың «иропангаңды өвүзү» деп чарлаарыңа далашкан. Оң-биле калы Американы «Нью-Йорк таймс» солу Вашингтонун албан кижилери совет саналдары таарышпас деп санап турарыңны билдиришиң аягы-биле берген. Англияның Рейтер агенттели совет саналдарга удуу болууну чүдүн ол саналдар герман милитаризми катан тө-

рүттүндүрүң көрүп турар париж дугурдууларың боттандырыңа шалтык жураштырып бозу деп тайбылыраан. АКШ-тың болгаш барың чүктүн өскө-даа күрүндөргө реалсың бөлүктөрүнүн удууларынкыны атомнуг чепсекти хоругдарыңны айтырын таарычталыг шилтирээринге шалтык жураштырып турар деп чүвени ол ышкың чорук дагы-дагын бодыктап турар. «Нью-Йорк таймс» солуңуң бижип турарың өзүгөр алдырт өскөн ыңдыңны милитаристериге атомнуг чепсек «корудуушкунуң кол чепсээ» болуп турар. Сонгу-атлантика бөлүгүнүң чагырыкчылары массалык узуу-казкыңны чепсөөн хоругдарыңа күзө-вейи турарар, чүгө дээр: атомнуг болгаш водороттук бомбалар оларын «күңтү туружундан» дөр бажы сурагачан политикаың боттандырыңа херек аягы-биле болуп турар.

Ол фактылар-биле холбаштыр АКШ-тын чагырыкчы бөлүктери атомнуг болгаш водороттук чепсектерин бүдүрөң калдык соруга-биле күштелириң. Барың Европада болгаш өскө-даа хей-хөй чурттарга атомнуг базаларың түгө тургузуу турары билдиңир апарган деп ол корреспондент үргүчүлөөң.

Водороттук бомбаларың бүдүр дугайында англи чазактын чөөтү хуэон алган шилтириң боза тайбының эрге-ажыктырыңга бараан болбайн турар.

Америк империализтерин болгаш агрессия бөлөктөр талазы-биле оларын өөрүңүң чимөөншиктерин СССР-ниң Дэди Советиниң 1955 чылдың февраль 9-тагы Декларациясыңа кирген чүдүндөргө ий-шаанда болгаш чүтүл болуп турарыңны дугайың дагың-дагың салгыңдырып турар.

Ук Декларацияда айтып турарың өзү-гаар алдыга, Европада болгаш Азияда, а ол ышкың делегейин өскө-даа районнарыңда улуустар аразыңны харылааларыңда дүшкүрүдүр чоруктарың болгаш улуустарың айымы чок чорунга кыжанышкыны дыз күштелириң турар байдал тургустунуп турар. Иңчаарга улуустар боза тайбының бижыгаларыңа хандымырыңдан сонургалдык болгаш чаз дайыңны бодуруузыңны дому аргалың. Тайбыңны камгалаары болгаш бижыгалары даш дайыңны кыжанышкыныга удуу демисел күштелириң дугайында өскө бүгү күрүндөргө парламентариялың СССР-ниң Дэди Советиниң Декларациясыңны кыйгыргалары бо байдаларың оңа чүтүл болуп турар.

БАНГКОТТА СУЛЧЭЗ

«Мурнуу-Чөөн Азияның камгаламы» (СЕАТО) дээриниң дугайында херектиң киркичелери чурттарыңны чөвүлдө хуралы Таиландың найысалы Бангкокка үш хүннөр дүргүзүлде (февраль 23-тен өтөөн 25-ке чедир) болуп өрткөн.

Колониялдык күрүндөргө болгаш Мурнуу-Чөөн Азияда оларын чалчаларыңны ол агрессия бөлөгү 1954 чылдың сентябрьда АКШ-тың инициативаы болгаш ий-шикыңны өзүгөр Мандалага тургустунган билдинир болгай. Оң киркичелери Каттышкан Штаттар, Англия, Франция, Австралия, Чаз Зеландия, Пакистан, Таиланд болгаш Филиппинер болуп турар. Хаалгы болуп өрткөн Бангкок чөвүлдө хуралың ажалыңа айтыңган күрүндөргө даштык херектер министрери, а ол ышкың бедиң эрге-ду-

жаалдык шериг дүжүмттөри кирешкен. Вашингтонун боданың-биле алдыга манила керөөлөринде көрүп турар шериг планнарың амыдыралга боттандыраар ужуруту Бангкокка болгаш чөвүлдө хуралга «каттыштырган чепсекти күштерин» тургузары-биле холбашкан айтыргалар чүтүлде чери эзелэни даштык паралагачын медөөннен билдинир. Ол чепсекти күштерин национал хамаарышпас чорук даш демиселги турар Азияның улуустарыңа удуу улаанган дайын авантюразың белектеринге АКШ ажылгаары боданың. Шак ол соруга-биле америк адмирал Редфорд чөвүлдө хуралың мурунда Азияның чамдык чурттарыңны девискезине тургустунган АКШ-тын шериг базаларың кезөөң. ылаңгыя Пакистанга, Таиландга, Мурнуу Вьетнамга, Японияга болгаш Филиппинерге ол чорон. Ол чоруп турган, Турне Редфорд азий чурттарыңны кизи болгаш материалдык кураавыраары америк агрессия политикаың Азияда эрге-ажыктырыңга ажылгаар дугайында айтырык талазы-биле шериг штабтарыңны талазекчелери-биле чугалажышкыңнар кылган.

Бангкок чөвүлдө хуралыңа Редфордуң белектери болза, «коммунизмге удуу шериг планнары» деп аттыг СЕАТО-нун агрессия шериг аппаратың тургузар планнары ажылдап кылдырыңга хамаарышкан айтыргалар талазы-биле дугуржулалы ол чөвүлдө хуралды киркичелериге дүргөң чедип алгы аргалы берген. Бангкок болгаш чөвүлдө хуралга чымыган даштык херектер министрери «шериг бөлүгөлөгелериңни соругаларыңны дугайың дугуржуу алганың» деп Вашингтон болгаш лондон журналистер медээлеп турар, оң-биле Бангкокка чугалажышкыңнарың агрессия шериг мезү-шыварың чаап чакыра дээр АКШ-тын күрүне секретари Даллестин оралдажышкыңны мөгөсүн даштык паралагач илереткен. Ол чугалажышкыңнар дайын белекчелериң чугалашкан болгаш хамыктың мурунда женева дугуржулаларың үзөрчипе улаган.

Женева дугуржулалары болза, Индия Кыдаттың (Вьетнамың, Лаостун болгаш Камбоджаның) шериг бөлүгөлөгелериңге киржириң хоругдан турар. Индия турбүжө Бангкокка чугалажышкыңнар Вьетнамың муруну кезөөң, Лаосту болгаш Камбоджаны агрессия манила пактызыңга хандымын киржириң көрүп турар.

Өскө талазында Бангкокка болгаш сүлчээ Кыдат Улуу Республикасы, а ол ышкың Индияга, Бармага, Индонезияга болгаш Цейлонга удуу улаган. Бангкокка ажылдап кылдырган Мурнуу-Чөөн Азияга дайын белекчелериң күштелириң талазы-биле хемчеглер: бир талазында Тайвань районуна АКШ-тың агрессия иделештиктериң деткирлер өскө талазында Индияга, Бармага, Индонезияга болгаш Цейлонга албадашкың кылырын көрүп турар.

Чугалажышкыңнар чажыт болуп өрткөндө болза, Мурнуу-Чөөн Азияга политикаың айтыргаларың талазы-биле Англияны, Францияны болгаш АКШ-тың аразында чыгыс-ай саналчалык чок болганы билдинир болу берген.

Бангкокка болгаш чөвүлдө хурал болгаш оң хуэон алган шилтирери болза, Мурнуу-Чөөн Азияга АКШ-тын чагырыкчы бөлүктөрүнүн чорудуп турар агрессия политикаыңны үргүчүлөөң болуп турар. Бир кымат солуңуң илеретип турары-биле алдыга «Ыраккы Чөөн-чүкө тайбын» чаз удуу айымы Бангкокка төртүңгөң болгаш иңчанаш тайбынга ылаңгыдык бүгү улуустар боттарыңны серемчелен бедир. АКШ-тың болгаш оң талазакчыларыңны чимөөншиктериниң соксаал чөккө хайгаарал көөр ужуруту».

Н. ЗАХАРОВ.

Индонезияда үерден когараан чонга Совет Эвилелиниң Дузаламчызы

ЖАКАРТА. Чөөкчө чаз Индонезияны алаң каш районнары агаар-бойдустан оңа айымы — германшкың таварышкан, Суматра, Ява, Борнео ортулукарта элөөн когарал чедирген.

Индонезияда СССР-ниң оңа болгаш бүрүн өргөлдү ачкыңи Д. А. Жуков премьер-министр Али Сastroмиджойго чораш, Совет Эвилелиниң чазаның мурунда чурттуң аязы-бүрү районнарыңа үердешкиңнерин түңнелинде агаар-бойдустан оңа айымыңга таварышканы-биле холбаштыр Индонезия республикага сакыш човашкыңны илереткен.

СССР-ниң Кызыл Крест болгаш Кызыл чартык ай инициативаларың күсөөкчи комитети калчдаанарга дузалаарыңны фондусуңга 40 муң индонезий рупийлерин тусалайыңны ачкың дымалган. Бо түңнү Индонезияны күрүне бакажыңны алдыңне шилтидер.

Премьер-министр Сastroмиджой Индонезияны узууңун болгаш чазаның мурунда үердешкиңден калчдаанарга дузаламчың көртүскөн даш чонга Совет Эвилелиниң удууларыңа болгаш чазаның ханы өөрүп четиргениң илереткен. (СЭТА).

ГДР-нин парламентиңниң херезеңнен төлөөлөриңниң Боннда барганы

БЕРЛИН. АДН агенттелиниң дымалды турары болза, Германияның ийи кезектериниң аразында дугуржулга чедип алгы дугайында айтырымы бонн бундестагың депутаттары херезеңнен-биле чугалажыр даш, ГДР-ниң удуу палатазың депутат херезеңнериң төлөөлөрү Боннда челе берген. ГДР-ниң удуу палатазың депутат херезеңнериң мурунда төлөөлөр февраль 17-де бонн бундестагың кезигүнеринге чазга чоруткан, инда чугалап турары.

Париж дугуржулаларың күштүк болдуруп балдыарыңа шалтык болуп бозу Барың Германияда патриоттуң күчүдү шилчөөшкыңни миллион-миллион херезеңнен болгаш илеру удуу кичөөн-биле хайгаарал турар. Калың-ла санал шүгүңчүлдөр, калың-ла шилтирер дөрт күрүндөргөң чугалажышкыңнарың эрттиреринге чедир сонгааратыңан турду даш париж дугуржулаларың бундестагың бир дугаар нөчүлү турар үедө-ле чүвө чугалап турган бистин барың герман угбаларыңга байыр чедирип турар. Герман айтыргалың дугуржулга-биле шилтирер болуу арга ам-даа бар. Бир өскө парламента париж дугуржулаларың чүдүлдү деп балдыавайн бээр болза, бо чымын инициативаың чорудуулар болуп бозу.

Немелтериниң аразында бот-боттарың ажыт-чакыт чөү-биле билчириң чугалазың өңи сеткил-сагыштан кижилери көрбөй барып шыдапас деп чүвөгө ГДР-ниң удуу палатазың депутаттары херезеңнен бистер бугурээр бис. Бот-боттарыңны аразында дугуржуу алды ам чугула. Тайбыңны, бистин удуу-вустуң амы-тыңын болгаш бистин угууларымың келир үени камгалап алды даш Германияны херезеңнери калы туржур ужуруту!

(СЭТА).

Барың Германияның чепсеклээринге удуу Ангияда шимчөөшкың

ЛОНДОН. Барың Германияны чепсеклээринге удууларынкың конференцияны Брнхмодуна районуң центер дарааларың комитетиниң өтөөкчи саналы-биле Лондонга болган. Конференцияның ажалыңа политиктиң, хей-нянты, профэвилед болгаш өскө-даа организацияларың 22 муң кезигүнериниң төлөөлөчилери кирешкен. Парламент кезигүвү Джон Бойрд конференцияга чүвө чугалап, герман милитаризми катан төртүндүр планнарың шыңгыы шүгүңчүлөөң. Германияга хостуң сонугуларды дугайында совет саналдарың хуэон алдырың даш демиселге кооператив партиясыңны лондон организациясыңны секретары кыйгырган.

Барың Германияны чепсеклээринге удууларынкың болгаш демократиялар Галагто, Ноттингемге, Бридфорд, Бристольга, Саутгемптонга база-ла болтулааны «Дейн уоркер» солу дымалды турар.

Герман айтыргалың партияның политикаың катан көөрү-биле онза конференцияны чымдырың партияның күсөөмүндан негеп турар резолюцияны лейборист партияның Бристоль округ салгыры балдыашкыңнарың удуу хей кезээ-биле үдөөп алган. (СЭТА).

АКШ-та ажыл соксадышкыңны

НЬЮ-ЙОРК. Юнайтт Пресс агенттелиниң медээл-биле алдыга, «Б. Ф. Гуррич компания» деп компанияга хамаарыш турар синтетик каучуктуң үш заводтарыңа ажал соксадышкыңны өтөөн, ажы төлөвирин бедирин негеп турар 9 муң ажыг ажылчыңнар апаз киржин турар. (СЭТА).

Албанияның ажылчы чоннары колониалдык чурумга удуу демиселдин бүгү-делегей хүнүн демдегледип турар

ТИРАНА. Албанияның хей-шикти колониалдык өзү-чурумга удуу демиселди бүгү-делегей хүнүң демдегледип турар. «Зери и полудит», «Башкымы» солунар колония болгаш хамаарышталыг чурттарың улуустарың демиселинге холбашкан материалдарың парлаан. «Башкымы» солуңуң бажып турары болза: Ол демисел улам-ла калбарып турар. Кылат, а ол ышкың көрөй болгаш вьетнам удууларың тикелген Ыраккы Чөөн-чүктүн болгаш бүгү делегейиң

улуустарың хосталга, кизи төреге-тенни өргөлери даш демиселди хей-айт кириш турар. Шаңды өмөлдөшкөңнөң калың-дошкун дараалыг чурттап өрткөн албани ажылчы чоннар колония, чартык колония чурттарың улуустарың боттарыңны хосталганы болгаш хамаарышпас чоруду даш чөптүк демиселдине оларың догуу-биле хандыктыштып турар. (СЭТА).

Азия болгаш Африка чурттарың конференциясыңа Сирия киржир деп турар

БЕПРУТ. Азия болгаш Африка чурттарың Бандуна болгаш конференциясыңга киржиринге белегин Сирияны чазга илереткени дымалдып турар.

Ам болуп конференцияга хамаарыштыр, Сирия парламентиң депутаты Абду Керим Зухур Ливаның «Телеграф» деп солуңуңа мөөң алаанда медегелиң кылган: «Арабтар империализмге болгаш

өөң чалчаларыңга өскөөнөшкөк болуп турарың барымдаладышкан, алар Азия болгаш Африка чурттарың конференциясыңга илеспейли киржир ужуруту. Тайбың талазакчыларыңа болгаш дайында империализмге удуу улаанган хосталгалыг шимчөөшкыңге деткичче көртүзөри-биле араб улус бо ажалыг конференцияларга киржири чугула». (СЭТА).

Барың-Герман бундестагы

БЕРЛИН. Париж дугуржулаларың балдыаар дугайында айтыргың бундестаг (барың-герман парламент) февраль 24-түң өртнелинде чугалажып өтөөлөөң. Канцлер Аденауртиң болгаш ХДС партияны өскө-даа баштыгарыңны бодол турарың өзүгөр алдыга, бо чугалажып көрүлде өмөлдүү болуп ужуруту. Бир өскө балдыашкың Аденаурге таарычталыг болду болза париж дугуржулаларың бали-аттыгың кылдыр санаар деп турар.

Чуртуң иштинде байдал дүшкүрүдү болуу, Барың Германияны милитаризацияны планнарыңга хамаарыштыр чонун өскөөнөшкөк көрүлөөң ажык күштүк болгаш бундестагың боннун болгаш Рурун хей-хөй хоорайларыңны полицейлери-биле ылаң камгалаарың өрткөк чүтүлдө деп көрүп турар.

Германияны кай-даа талазыңны чоңу бундестагың ам көрүп турар шилтирери кай-хире удуу удууларың болуру ажалы-биле билеп турар. Бундестагың париж дугуржулаларың балдыаары Германияны чарышкыңны хамылаары болгаш дайын айымың чөкшүлүдү түлөөү. Иңчаарга ол дугуржулаларың бөлөүс чорук чыгыс-ай, тайбыңга ылаңгыдык, демократтыг Германияны катан каттыштырырчы болгаш тургузарыңче өрткү ажалар.

Германияны чыгыс-өн даш, париж дугуржулаларыңа удуу демиселде Германияны бүгү тайбыңга ылаңгыдык күштери көдүрүп үтөгөн. (СЭТА).

Саарның металлистериниң ажыл соксадышкыңны

БЕРЛИН. Немел паралагачын дымалдып турарың өзүгөр алдыга, париж дугуржулаларың балдыаар, дугайында айтыргың боннун бундестагыңга чугалажып көрүңүң бүдүрүңдө Саар областың 70 муң металлистериниң ажыл соксадышкыңны өтөөлөөң. Ажал соксадышкыңны дугайында шилтирери Саарның металлистериниң профэвиледи үндүргөн. Ажал соксадышкыңнар ажыл төлөвирин бедирин негеп турарлар. «Ди Воль» деп барың-герман солуңуң бижип турары болза, профэвилед төлөөлөкчилериниң медегелин өзүгөр

алдыга, февраль 21-де өтөөлөөң ажыл соксадышкыңны бүдүрүлде элери металлистерин негедешин хандырып бертиге чедир үргүчүлөөң. Ол болза, сөөктү чөбөң чылдык дүргүдүңдө Саарга болган ажыл соксадышкыңнарыңны өзү узуу болуп деп солуң айттып турар.

Дыз хөй заводтарга ажыл соксадышкыңны тааныдыларың үндүргөн. Чамдык чертерде ажыл соксадышкыңны кылганыңга удуу полиция чоруткан. Ажалчыларың туудуп хоругдан турар таварыгалар бар. (СЭТА).

Камбоджада антидемократтыг хемчеглер

ДЕЛИ. Монархиялыг тургузууну чон канчаар көрүп турарың дугайында айтырык талазы биле чуртта референдум (чонун саналың айтырымы) чорударың Камбоджаның хааның чазга шилтирелерин паралагач айттып турган. Бо референдум үш хонук уламчылган. «Удуустан саналың айтырар» чорукту чон болуңуң өзүлү саналың бээр арга-жок байдалдык үениде өртпөң турган деп дымалдып турар. Чижээ, балдыашкың ийи саналың чазаның ылаңгыла бажып бээр хүдөөгөлөги. Монархия кым удуу балдыап турарың хайгаарал турар дүжүмттөр көрүп турда билдөлөөрүн хазаржакче сүп турган. Референдум үениде инициатива ортузуга хөй сангык туудуп хоругдуар чө-

руктарың чоруткан, эң ылаңгыла солуңнарың өлөөн каш редакторларың болгаш ажылдакчыларың туудуп хоругдан.

Чөпү балып дорамчылдар болгаш кыжаныр байдал туроз-даа, монархияга удуу каш муң кизи балдылаан.

Референдум-биле холбашкан бо бүгү хоолун чорукту Камбоджаның хааның башкарыкчы бөлүктөрүнүн аразында ортоа үениде төлөвириниң сонугуларга белекчелериң үер даш бодом болду. Чуртта демократтыг хосталгалары хандырың негеп турар Камбоджаны чонун политиктиң террорнуң артаалары биле көрүдүрүп бо бөлүктөр орадалып турар. (СЭТА).

Латин америка чурттарыңда өрмөктөр улгадышкыңны

МОНТЕВИДЕО. Бразилида, Чилиде, Уругвайда болгаш латин америк өскө-даа чурттарда өрмөктөр соксаал чок өзүп турар. «Икхресе Популар» деп бразиль солуңуң дымалдып турары болза, чүгө өмөлдү чедип айларың иштинде, 1954 чылдык июльден 1955 чылдың февральга чедир Бразилига чигир, рис, үстер, кофе, хлеб, далган, чуура, фасоль, сүт өртө 43 хуу улгаткан. Бо чылдык февральда өрмөктөр улгадышкан турган: бажың тө-

лөвүн, көрөсүн; өттүг ыял болгаш өскө-даа бараалнар өртөү улгаткан: Паралагачын дымалдып турары болза, сөөктү удуу Уругвайга ак саржа болгаш сыр өртөү 25 хуу улгаткан. Чилиге 1951 чылдан бо үеге чедир бажың хөзөвүн, илиң-хеп, аш-чөм, эң өртөү 3,3 катан улгаткан. (СЭТА).

Редактор Д. О. БЕГЗИ.